

ח:א-ג בני שמואל

מקומות ישראל וישבו בבתיהם כדי להרבות שר לחזניהם ולסופריהם מעלה עליהן הכתוב כאילו לקחו שוחד ומהם אמר חלקם שאלו בפייהם ומהם אמר מתנו' נטלו בזרוע ולפי פשט הפ' נראה שחטאו :

(ג) ויטו אחרי הבצע - הם נטו אחרי הבצע כלומר שהיה לבבם נוטה לממון והיו נבהלים להון ואין טוב להיות שופטים אנשים כאלה אלא שונאי בצע כמ"ש בתורה... **ובני שמואל היו אוהבי בצע ולא עוד אלא שלקחו שוחד ויטו משפט אבל י"ת ויטו אחר הבצע ואתפניאו בתר ממון דשקר :**

1. רד"ק שמואל א פרק ח

שופטים בבאר שבע - ספר זה להודיע כי לא הלכו בדרכי אביהם שהיה הולך וסובב על הערים שלא להטריח את כל ישראל לבא אליו למשפט והם לא די להם שלא עשו זה אלא שישבו בקצה ארץ ישראל כי באר שבע היה בקצה ארץ ישראל כמו שאמר הכתוב מדן ועד באר שבע כי אלה שתיהן היה קצות ארץ ישראל ועדיין אלו היה האחד יושב בדרך והאחד בבאר שבע לא היה רע אבל שניה' היו שופטי' בבאר שבע להטריח יש' **לבא אליהם ולהרבות שכרן**, ואמרו רז"ל בני שמואל לא חטאו אלא לפי שלא היו מחזירין בכל

They took an extra basket of tithes by force. R. Jose said: They took the gifts by force.

הטילו על בעלי בתים רבי עקיבא אומר: קופה יתירה של מעשר נטלו בזרוע. רבי יוסי אומר: מתנות נטלו בזרוע. * רש"י: לקחו חלקם במעשר ראשון לפני לויים עניים.

2. גמ' שבת (נה:-נו:)

(א) אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל האומר **ראובן חטא** - אינו אלא טועה, שנאמר +בראשית לה+ וַיִּהְיוּ בְנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר מַלְמַד שְׂכוּלֵן שְׂקוּלִים כֹּאחַת. אלא מה אני מקיים +בראשית לה+ וַיִּשְׁכַּב אֶת בְּלָחָה פִּילְגָשׁ אִבְיוֹ - מלמד שבלבל מצעו של אביו, ומעלה עליו הכתוב כאילו שכב עמה.

(ב) אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל האומר **בני עלי חטאו** - אינו אלא טועה, שנאמר +שמואל א' א'+ וְשָׁם שְׁנֵי בְנֵי עֲלִי (עם ארון ברית האלהים) חָפְנֵי וּפְנִיחַס כְּהֵנִים לָהּ. סבר לה כרב, דאמר רב: פנחס לא חטא. מקיש חפני לפנחס, מה פנחס לא חטא - אף חפני לא חטא. אלא מה אני מקיים +שמואל א' ב'+ אֶשֶׁר יִשְׁכְּבוּן אֶת הַנְּשִׁים [הצבאות פתח אהל מועד], מתוך ששהו את קיניהן, שלא הלכו אצל בעליהן - מעלה עליהן הכתוב כאילו שכבום.

שמו"ב יב:ט

מדוע בָּזִיתָ אֶת דְּבַר ה' לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי אֶת אוֹרְיָה הַחֲתָי הַכִּפִּית בְּחָרְבַּ וְאֶת אִשְׁתּוֹ לְקַחְתָּ לְךָ לְאִשָּׁה וְאֶתוֹ הִרְגִּיתָ בְּחָרְבַּ בְּנֵי עַמּוֹן :

(ד) אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל האומר **דוד חטא** - אינו אלא טועה, שנאמר +שמואל א' יח'+ וַיְהִי דָוִד לְכָל דְּרָכּוֹ מִשְׁפִּיל וְה' עִמּוֹ וְגו', אפשר חטא בא לידו ושכינה עמו? אלא מה אני מקיים +שמואל ב' יב'+ מִדּוּעַ בָּזִיתָ אֶת דְּבַר ה' לַעֲשׂוֹת הָרַע - שביקש לעשות ולא עשה.

R. Samuel b. Nahmani said in R. Jonathan's name: Whoever maintains that Samuel's sons sinned is merely erring. For it is said, *And it came to pass when Samuel was old... that his sons walked not in his ways: thus, they [merely] walked not in his ways, yet they did not sin either. Then how do I fulfill, 'they turned aside for lucre'?* That means that they did not act like their father. For Samuel the righteous used to travel to all the places of Israel and judge them in their towns, as it is said, *And he went from year to year in circuit to Beth-el, and Gilgal, and Mizpah; and he judged Israel. But they did not act thus, but sat in their own towns, in order to increase the fees of their bealdes and scribes. This is a controversy of Tannaim: 'They turned aside for lucre': R. Meir said, They openly demanded their portions. R. Judah said: They forced goods on private people. R. Akiba said:*

(ג) אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: **כל האומר בני שמואל חטאו - אינו אלא טועה** שנאמר (שמואל א' כח) וַיְהִי כִּכְאֲשֶׁר יָקָן שְׁמוּאֵל... וְלֹא הִלְכוּ בְנָיו בְּדַרְכָּיו. בדרכיו הוא דלא הלכו - מיחטא נמי לא חטאו. אלא מה אני מקיים (שמו"א: כח) וַיִּטּוּ אַחֲרַי הַבָּצֵעַ - שלא עשו כמעשה אביהם. שהיה שמואל הצדיק מחזר בכל מקומות ישראל ודן אותם בעריהם שנאמר (שמואל א' ז) וְהִלַּךְ מִדֵּי שְׁנָה בְּשָׁנָה וְסָבַב בֵּית אֵל וְהִגְלָגַל וְהִמְצִיף וְשִׁפֵּט אֶת יִשְׂרָאֵל. והם לא עשו כן אלא ישבו בעריהם כדי להרבות שר לחזניהן ולסופריהן. כתנאי; ויטו אחרי הבצע' רבי מאיר אומר: חלקם שאלו בפייהם* רבי יהודה אומר: מלאי

(ה) אמר רב: רבי דאטי מדוד מהפך ודריש בזכותיה דדוד; מדוע בָּזִיתָ אֶת דְּבַר ה' לַעֲשׂוֹת הָרַע רבי אומר: משונה רעה זו מכל רעות שבתורה, שכל רעות שבתורה כתיב בהו ויעש וכאן כתיב לעשות - שביקש לעשות ולא עשה. +שמואל ב' יב'+ אֶת אוֹרְיָה הַחֲתָי הַכִּפִּית בְּחָרְבַּ - שהיה לך לדונו בסנהדרין ולא דנת. ואת אשתו לקחת לך לאשה - ליקוחין יש לך בה. דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו

מל"א יא:ד

וַיְהִי לְעֵת זְקֵנָת שְׁלֹמֹה נָשְׂיו הֵטוּ אֶת לִבָּבוּ אַחֲרַי אֱלֹהִים אַחֲרִים וְלֹא הָיָה לִבָּבוּ שְׁלֹם עִם ה' אֲלֵהֵיו כְּלָבֵב דָּוִד אֲבִיו : (ה) וַיִּלְךְ שְׁלֹמֹה אַחֲרַי עֲשֵׂתָרַת אֱלֹהֵי צִדְנִים וְאַחֲרַי מִלְכָם שִׁשְׁצָ עַמְנִים : (ו) וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי קְנוֹק וְלֹא מִלֵּא אַחֲרַי קְנוֹק כְּדוֹד אֲבִיו :

(ו) אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל האומר **שלמה חטא** - אינו אלא טועה, שנאמר +מלכים א' יא'+ ה' אֲלֵהֵיו כְּלָבֵב דָּוִד אֲבִיו, כלבב דוד אביו הוא דלא הוה - מיחטא נמי לא חטא. אלא מה אני מקיים +מלכים א' יא'+ וַיְהִי לְעֵת זְקֵנָת שְׁלֹמֹה נָשְׂיו הֵטוּ אֶת לִבָּבוּ - ההיא כרבי נתן. דרבי נתן רמי: כתיב וַיְהִי לְעֵת זְקֵנָת שְׁלֹמֹה נָשְׂיו הֵטוּ אֶת לִבָּבוּ והכתיב כְּלָבֵב דָּוִד אֲבִיו - כלבב דוד אביו הוא דלא הוה - מיחטא נמי לא חטא! - הכי קאמר: וַיְהִי לְעֵת זְקֵנָת שְׁלֹמֹה נָשְׂיו הֵטוּ אֶת לִבָּבוּ אַחֲרַי אֱלֹהִים אַחֲרִים - ולא הלך.